

Εκτίμηση αναγκών & Κοινωνικός Σχεδιασμός

Εισαγωγή

Κλειώ Κούτρα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Διευθύντρια SoRSoW lab,
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ

A hand is shown in the foreground, holding a single black domino. In the background, a long line of black dominoes is arranged in a curve, with several of them having already fallen, illustrating the concept of a chain reaction or domino effect. The background is a plain, light-colored surface.

Διττό προσανατολισμό

Θεωρία

Από την μια εστιάζει στην εκτίμηση αναγκών με την αξιοποίηση σειρά καινοτόμων εργαλείων και μεθόδων στην συλλογή και στην λήψη απόφασης ώστε να υποστηρίξει την αρχική φάση της ανάπτυξης κοινοτικών παρεμβάσεων.

Ασκηση Πράξη

Από την άλλη εστιάζει στην εφαρμογή του κοινωνικού σχεδιασμού στις τοπικές κοινότητες.

Στόχοι του μαθήματος είναι να υποστηρίξει τους φοιτητές/τριες στα εξής σημεία:

- 01** Λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων στην εκτίμηση αναγκών και στην εκπόνηση προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης.
- 02** Συνδυασμό μεθόδων και εργαλείων για την συλλογή, την λήψη αποφάσεων, και την επίτευξη αναπτυξιακών αποτελεσμάτων
- 03** Απόκτηση κουλτούρας σχεδιασμού, η κατανόηση των τύπων και σταδίων του κοινωνικού σχεδιασμού
- 04** Συνειδητοποίηση της σημασίας της ενεργού συμμετοχής των κοινοτήτων στην διαδικασία του εκτίμησης αναγκών και κοινωνικού σχεδιασμού

Φιλοσοφία μαθήματος

Το μάθημα λειτουργεί ως εργαστήριο ιδεών και χώρος συν-δημιουργίας.

Η θεωρία δεν διδάσκεται μόνο — χτίζεται συλλογικά μέσα από διάλογο, αναστοχασμό και πράξη.

Κάθε εβδομάδα εξερευνούμε πώς οι θεωρίες «ζουν» μέσα στις πραγματικές κοινωνικές συνθήκες.

 Στόχος: να αποκτήσετε αυτοπεποίθηση στη χρήση της θεωρίας στην πράξη.

A hand is shown holding a stack of white dominoes, with a row of dominoes in the background. The title 'Παιδαγωγική φιλοσοφία' is overlaid on the image.

Παιδαγωγική φιλοσοφία

- Δημοκρατική και συμμετοχική τάξη
- Ενθάρρυνση προσωπικής φωνής και επιχειρηματολογίας
- Οι διδάσκουσες ως εμπυχώτριες
- Η μάθηση είναι διαλογική διαδικασία
- Κάθε εβδομάδα: θεωρία → αναστοχασμός → πράξη → αναστοχασμός

Δομή Μαθημάτων Θεωρία

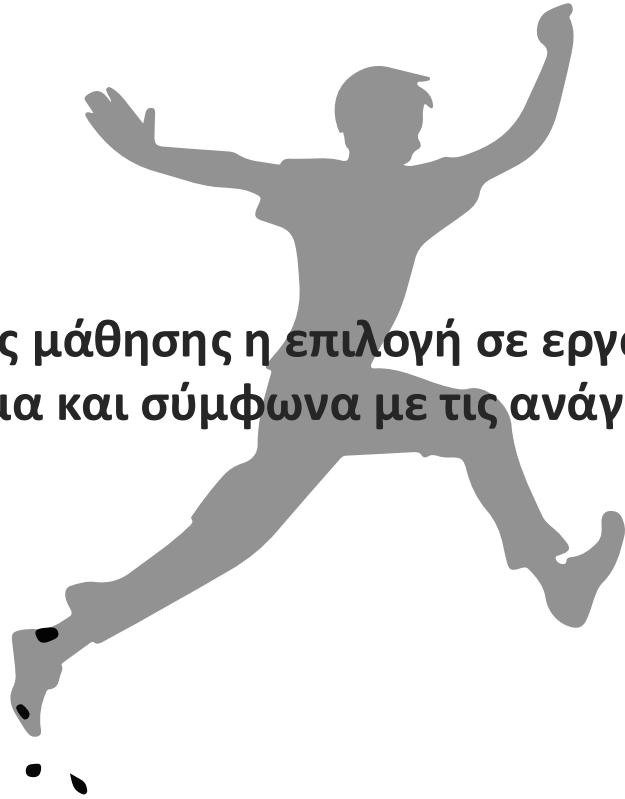
Συμμετοχή και επιβράβευση

- Σύντομη παρουσίαση θεωρίας (1 ώρα).
Η διδάσκουσα παρουσιάζει τα βασικά σημεία της θεωρίας.
- Εργασία σε μικρές ομάδες (1 ώρα).
Οι φοιτητές/τριες εφαρμόζουν τη θεωρία σε case study.
- Στόχος: να μετατρέψουμε την ιδέα σε εργαλείο πρακτικής.
- Αναστοχασμός στην ολομέλεια

- Κάθε εβδομάδα, οι ομάδες που συμμετέχουν στις ασκήσεις στην τάξη θα κερδίζουν ✨ 1 “Αστέρι Συμμετοχής”.
- **Με τη συλλογή 8 αστεριών → +2 βαθμοί προμοδότηση στη τελική εξέταση (20% της Θεωρίας).**
- Το σύστημα αυτό ενισχύει: την ενεργό μάθηση, τη συνεργατικότητα, και την προσωπική εμπλοκή.
- Ο στόχος δεν είναι ο ανταγωνισμός — είναι η κοινή πρόοδος.

Φοιτητοκεντρική μάθηση

Στα πλαίσια της φοιτητοκεντρικής μάθησης η επιλογή σε εργαλεία και μεθόδους θα γίνει στο πρώτο εισαγωγικό μάθημα και σύμφωνα με τις ανάγκες των φοιτητών/τριών

A μέρος

ΘΕΩΡΙΑ

✓ Εβδομαδιαίες εργασίες (20%)

Διδάσκουσα Κλειώ Κούτρα
Υποψ. Δρ Σαμάρια Ραφαέλα

✓ Τελική γραπτή αξιολόγηση μαθήματος (50%)

B μέρος

ΑΣΚΗΣΗ ΠΡΑΞΗ

Τελική εργασία (30%)

Διδάσκουσες
Κούτρα Κλειώ
Υποψ. Δρ Πελεκίδου Λίνα

Έννοια εκτίμησης αναγκών και βασικά χαρακτηριστικά.

Ανάπτυξη ενός σχεδίου για την αξιολόγηση των τοπικών αναγκών και δυνατοτήτων.

Αναλύοντας τα προβλήματα της κοινότητας

Προσεγγίσεις στην εκτίμηση αναγκών

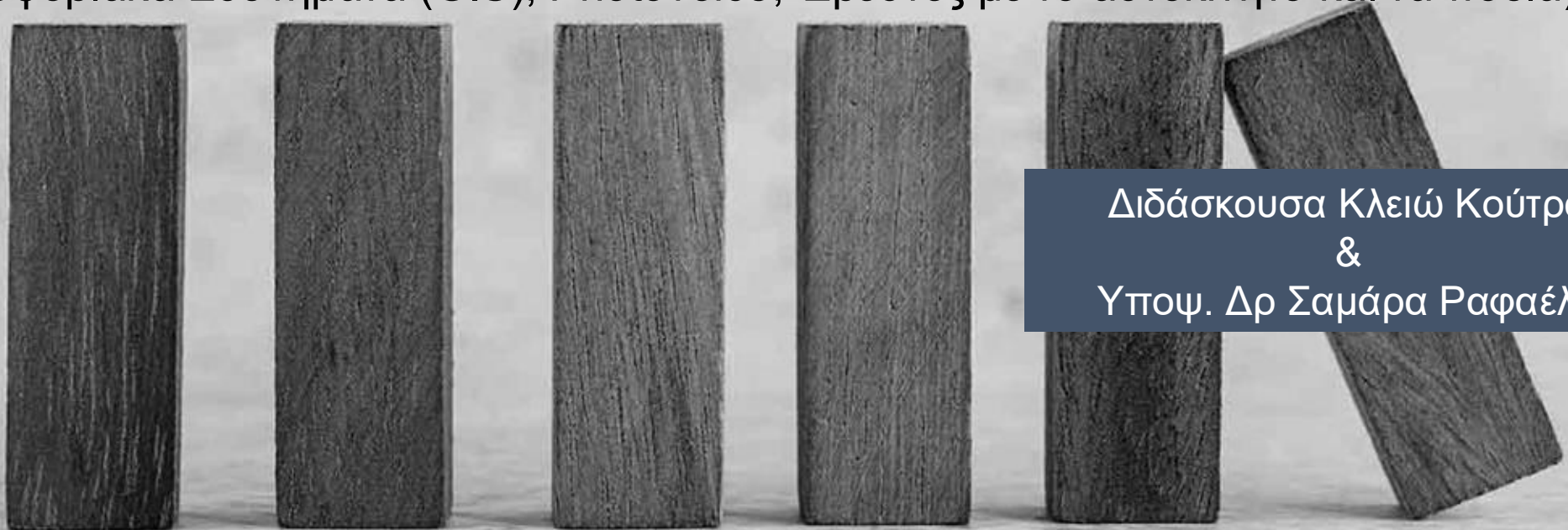
Εφαρμογή της εκτίμησης αναγκών στην κοινότητα- Ρόλοι του Κ.Λ.

Καινοτόμα εργαλεία και μέθοδοι εκτίμησης αναγκών (Baseline measures, SWOT analysis,

Γεωγραφικά Πληροφοριακά Συστήματα (GIS), Photovoice, Έρευνες με το αυτοκίνητο και τα πόδια)

Α μέρος
Θεωρία

Διδάσκουσα Κλειώ Κούτρα
&
Υποψ. Δρ Σαμάρα Ραφέλα

Β μέρος Άσκηση Πράξη

Έννοια και είδη σχεδιασμού-Μέθοδοι σχεδιασμού & πλεονεκτήματα
Συμμετοχική προσέγγιση στο σχεδιασμό.

Φάσεις και στάδια ανάπτυξης του κοινωνικού σχεδιασμού. Τεχνικές σχεδιασμού.

Τύποι πινάκων δραστηριοτήτων

Έννοια της αξιολόγησης, εργαλεία και τύποι αξιολόγησης

Οργάνωση προγραμμάτων κοινοτικής ανάπτυξης

Δημιουργία και χρήση καρτών κοινοτικών εκθέσεων

Άσκηση Πράξη

Τελική εργασία 30%

Διδάσκουσες
Κούτρα Κλειώ & Πελεκίδου Λίνα

Τα 8 κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας είναι

Θα εστιάσει στην εφαρμογή των σταδίων ανάπτυξης του κοινωνικού σχεδιασμού σε μια κοινότητα ενδιαφέροντος μιας γεωγραφικής κοινότητας

Οδηγίες για εργασία ΑΠ

- Η επιλογή της ομάδας και του θέματος είναι απόλυτα δικά σας και δεν χρειάζεται να τα δηλώσετε.
- Η εργασία θα στηριχθεί στον κοινωνικό σχεδιασμό έως το β στάδιο της Α φάσης (θα το δείτε στις διαφάνειες).
- Δεν υπάρχει συγκεκριμένος αριθμός σελίδων.
- Η εργασία θα αποσταλεί στο e-class στην ημερομηνία που θα σας ανακοινωθεί
- Η εργασία θα παρουσιαστεί προφορικά προς το τέλος του εξαμήνου, με σχετική ανακοίνωση
- Η εργασία αν προσπαθήσετε θα βγει στο μεγαλύτερο μέρος μέσα στην τάξη.

Διδάσκουσες
Κούτρα Κλειώ & Πελεκίδου Λίνα

Παρουσιάσεις της
προόδου των σταδίων
στο μάθημα
=5%

PERFORMANCE EVALUATION

Ομαδική εργασία έως 2
άτομα στον κοινωνικό
σχεδιασμό (προφορική
παρουσίαση, γραπτό
κείμενο, ευρηματικότητα)
= 20%

Προσωπική εξέλιξη, διάθεση
για αλλαγή, δημιουργία
κλίματος συνεργασίας και
βελτίωσης της επικοινωνίας
αξιοποιώντας τις αρχές και τις
αξίες της κοινωνικής εργασίας
=5%

Διαδικασία και συμφωνίες

- Ώρα έναρξης μαθήματος : ?
- Αξιολόγηση ?
- Πριμοδότηση συμμετοχής και παρακολούθησης του μαθήματος ?

Οργάνωση ημερομηνίες μαθημάτων

1. 18/2/2026
2. 25/2/2026
3. 3/3/2026
4. 11/3/2026
5. 25/3/2026 ΑΡΓΙΑ
6. 1/4/2026
7. 6/4-15/4 ΑΡΓΙΑ ΠΑΣΧΑ
8. 22/4/2026
9. 29/4/2026
10. 6/5/2026
11. 15/5/2026
12. 20/5/2026
13. 27/5/2026
14. 3/6/2026

“Η θεωρία δεν είναι κάτι που απλώς μαθαίνουμε.

**Είναι ένας τρόπος να βλέπουμε τον κόσμο και να τον
αλλάζουμε μαζί.”**

Malcolm Payne

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Κασιμάτη, Κ. (2002). Κοινωνικός σχεδιασμός και αξιολόγηση. Αθήνα: GUTENBERG

Ιατρίδης, Δ. (1990), Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα: GUTENBERG

Payne, M. (2021). Modern Social Work Theory – Fifth edition. Επιμέλεια Ράτσικα Ν., & Κούτρα, Κ., (2022). Σύγχρονη Θεωρία της Κοινωνικής Εργασίας, Εκδόσεις Δίσιγμα

Russ-Eft D.F. (2022) Needs Assessment in Assessing, Building, and Supporting Developmental Relationships in Organizations. In: Ghosh R., Hutchins H.M. (eds) HRD Perspectives on Developmental Relationships. Palgrave Macmillan, Cham.
https://doi.org/10.1007/978-3-030-85033-3_18

Checkoway, B. (1995). Two types of planning in neighborhoods. In J. Rothman, J. L. Erlich, & J. E. Tropman (Eds.), Strategies of Community Intervention (5th ed.) (314–327). Itasca, IL: F. E. PEACOCK.

Claudia Baldwin & Lisa Stafford 2019. The Role of Social Infrastructure in Achieving Inclusive Liveable Communities: Voices from Regional Australia, Planning Practice & Research, 34:1, 18-46, DOI: 10.1080/02697459.2018.1548217.

Claudia Baldwin, Tony Matthews, Jason Byrne 2020. Planning for Older People in a Rapidly Warming and Ageing World: The Role of Urban Greening. Urban Policy and Research 38:3, pages 199-212.

